

Utlåtande

28.02.2025

Ärende: VN/7059/2024

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (permanent vistelse)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Regeringens förslag om att skärpa uppehållstillståndet sätter yrkeshögskoleexamen i en ojämlig position jämfört med universitetsutbildade.

Inrikesministeriet har den 27 januari skickat ut ett lagförslag på remiss, vars mål är att ändra villkoren för att få permanent uppehållstillstånd. Om lagförslaget genomförs enligt förslaget på remiss, skulle det sätta högskolestudenter i en ojämlig position. En internationell studerande som har avlagt en yrkeshögskoleexamen, såsom exempelvis ingenjör, tradenom eller sjukskötare, skulle i framtiden inte få uppehållstillstånd direkt efter avslutade studier på samma sätt som de som studerat vid universitet. Förslaget strider mot de jämlikhetsprinciper som antagits i Finland.

Yrkeshögskolan Novia stöder Arenes utlåtande och hävdar därför att förslaget ändras för att säkerställa jämlikhet, och stärkande av Finlands livskraft, så att även en lägre yrkeshögskoleexamen skulle ge rätt till permanent uppehållstillstånd på samma sätt som en lägre universitetsexamen. Enligt Finlands utbildningsmodell är en kandidatutbildning på universitetet på samma nivå som en avlagd yrkeshögskoleexamen på en yrkeshögskola. Detta skulle innebära att formuleringen ändras till: Permanent uppehållstillstånd kan i framtiden erhållas utan efterföljande uppehållstid om man har avlagt en högre ELLER LÄGRE högskoleexamen i Finland och har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska (A2).

Motiveringar till vårt förslag:

Enligt regeringens förslag kan permanent uppehållstillstånd i framtiden erhållas utan efterföljande uppehållstid om man har avlagt en högre högskoleexamen eller en lägre universitetsexamen i Finland och har tillräckliga kunskaper i finska eller svenska (A2). Förslaget innebär i praktiken att

permanent uppehållstillstånd kan erhållas direkt om man har avlagt antingen en högre högskoleexamen vid yrkeshögskolor eller universitet eller en lägre högskoleexamen vid universitet.

För de som har avlagt en yrkeshögskoleexamen skulle det i praktiken krävas en fyra (4) år lång vistelse och en tillräcklig lönenivå för att få permanent uppehållstillstånd.

Cirka två tredjedelar av de internationella studenterna som har avlagt en yrkeshögskoleexamen stannar kvar för att arbeta eller går vidare till fortsatta studier i Finland. Yrkeshögskolor utbildar inom områden där det råder stor brist på kompetens i Finland, såsom tekniska branscherna, handel, hälso- och sjukvård och ICT. Regeringen bör inte försvåra möjligheterna för personer som har utbildat sig inom dessa områden att stanna kvar och få arbete i Finland.

Lagförslaget är märkligt eftersom yrkeshögskoleexamen är en direkt arbetsmarknadsinriktad lägre högskoleexamen, medan universitetens kandidatprogram är mellanstegsexamina på väg mot masterstudier. En klar majoritet av de internationella studenterna vid universitet studerar i masterprogram, medan majoriteten av de internationella studenterna vid yrkeshögskolor studerar för en yrkeshögskoleexamen. För att svara mot behovet av yrkeskunnig arbetskraft har yrkeshögskolorna under de senaste åren ökat antalet engelskspråkiga högre yrkeshögskoleprogram.

Lagförslaget minskar yrkeshögskolornas attraktionskraft i de internationella studenternas ögon. Yrkeshögskoleexamen är nästan dubbelt så omfattande som universitetens masterprogram, vilket innebär att studenternas integration och inläring av de inhemska språken är längre framme vid studiernas slut. Dessutom satsar yrkeshögskolorna betydligt på att stödja anställning, språkinläring och integration.

I lagförslaget utesluts de som har avlagt en yrkeshögskoleexamen från gruppen av personer som kan få permanent uppehållstillstånd på grund av examen. Lagen sätter därmed internationella studenter som studerar vid yrkeshögskolor och de som har avlagt en yrkeshögskoleexamen i en ojämlig position jämfört med de som har avlagt en likvärdig universitetsexamen. Yrkeshögskolor har starkt uppmuntrats av politiska beslutsfattare och styrande ministerier att öka utbildningsbaserad invandring för att lindra kompetensbristen. Ambitiösa mål har satts för andelen som får arbete i landet. Yrkeshögskolorna har också ökat åtgärderna för att stödja anställning i landet. Det nuvarande regeringens förslag ger en motsägelsefull signal till yrkeshögskolorna.

Karp Ulrica
Ab Yrkeshögskolan vid Åbo Akademi Novia